

Respontoù Brest da zont !

I) Karta Ya d'ar brezhoneg

Skoazellet e vez ar strollegezhioù lec'hel gant Ofis Publik ar Brezhoneg a-benn diorren ar brezhoneg. Krog eo Kêr Vrest da gemer diarbennoù a-benn tizhout live 2 karta Ya d'ar brezhoneg : ha prest oc'h da genderc'hel gant an hent-se a-benn tizhout al live 2, da vont pelloc'h c'hoazh? Gant peseurt deiziataer ?
Mont a refomp war-raog gant ar pezh a zo bet kroget evit reiñ plas d'hon yezh e Kêr Brest. Fellout a ra deomp kaout ur bolitikerez gwir e keñver ar yezh.

II) Ar brezhoneg er vuhez foran

1. Prest oc'h da gaougantañ ha kenderc'hel gant dibab ar c'huzul kêr a-vremañ (miz Gouere 2019) da hollekaat ar staliañ panneloù-straed divyezhek e pep lec'h bep gwech ma vo unan staliet pe erlec'hiet ?
Ya, ni 'zo prest evit mont war-raog gant panieloù divyezhek e pep lec'h e kêr bep tro ma vo cheñchet anezhe pe staliet traoù nevez. Ret e vo ober war-dro panieloù tro-dro ar skolioù publik divyezhek ivez evit ma vije gourvezet gant an holl pelec'h emaint.

2. Prest oc'h da lakaat SKED da gemer perzh e labourioù ar bodad « anvioù straed » ? Penaos ?
Degemeret e vo SKED da gemer perzh e labourioù ar bodad « anvioù straed », evit ma vije adlakaet an traoù e brezhoneg ma 'z eo bet treustroet, pe evit sikourat ac'hanomp da reiñ anvioù tadoù Breizh pa vo ret reiñ anvioù nevez d'ar straedoù.

3. A-du emaoe'h evit reizhañ an anvioù lec'h skrivet fall a fed reizhskrivadur hag implij an anvioù-lec'h orin e brezhoneg ar muiañ posupl pa vo savet hentoù nevez, lodennaouegoù h.a. ? Ha sevel a reot a-enep da intrudu pe berzioù ar Post e sell da c'hallekaat an anvioù straed pe gumun ?
A-du 'omp evit reizhañ an anvioù bet skrivet fall ha derc'hel gant anvioù brezhoneg pa vo savet hentoù nevez pe lodennaouegoù (met n'omp ket evit mont war-raog gant mont war dachennoù nevez, ni soñj deomp eo ret laosk an douar d'ar beizanted). Difennet e vo an droed da skrivan ar chomlec'hioù e brezhoneg pa vez skrivet d'ar vignoned (diwallit d'ar re a zo o labourat en ti-post memestra : an holl ne gomz ket brezhoneg, arabat lakaat anezhe e diaesamantoù. An divyezh a c'hell bezañ plijusoc'h pa vez re disheñvel)!

4. Petra emaoe'h e soñj ober evit brasaat plas ar brezhoneg war ar panneloù touristel ha war ar skritellañ e kêr dre vras ?
C'hoant hon eus profitañ eus anvioù hent evit ober deskadurez ar bobl gant plakennoù-straed diwar-benn buhez an nen. Plakennoù-se vije divyezhek pe teiryezhek. D'hon soñj e vije brav reiñ plas da « yezh ar morlu » ivez. Plijout a rafe deomp labourat asembles ganeoc'h diwar plas ar brezhoneg e kêr ivez : gwelout asembles ar pezh a vefe efedusoc'h.

5. Prest oc'h da gemer e kont ar brezhoneg er galvoù da ginnigoù da zont da adneveziñ ar panellerezh ha da zoujañ ouzh ar parder brezhoneg / galleg war an holl banelloù divyezhek ?
Kemeret e vo kont eus ar brezhoneg e keñver panieloù a vo da sevel, hag e vo graet hon seizh gwellañ e keñver ar parder.

6. Setu bloavezhioù ma c'houlenn ar c'hevredigezhioù breizhek ma vez savet ur gwir "Ti ar brezhoneg ha sevenadurezh Breizh", a vije un arouez sevenadurel skedus o lakaat da dalvezout glad hag Istor Brest, he liammoù gant ar brezhoneg, oc'h aozañ darvoudoù sevenadurel breizhek e kreiz-kêr. Ma vezit dilennet, hag ur gwir Ti ar Vro hor bo e Brest, evel ma z'eus e Kemper, Roazhon, Naoned, Sant-Brieg pe Wened ?
Brav e vije deomp mont war-raog gant ar raktres pouezus-se. Ret e vo deomp labourat asembles evit kaout ul lec'h a vije prest da zegemer an holl sevenadur liammet gant ar yezh.

III) Ar brezhoneg en deskadurezh

1. Hag-eñ, ma vezit dilennet, e sikouroc'h da ziorren hentennoù divyezhek ha dre soubidigezh nevez ? Ha da gehentiñ war an hentennoù-se ? Peseurt youl ho peus ?

YA ! Pouezus kenañ eo an dra-se evidomp-ni. Ober a refomp war-dro an hentennoù divyezhek er skolioù publik, evit ma vije posubl dezhe kreskiñ. Ret eo perennañ ar pezh a zo dija : Aubrac, Keliverzan, Kerargaouyat -ha Simone Veil ma vez digoret (mont a ra mat an traoù gant Jacquard). Ret eo sikourat ar skolioù-se evit ma vije digoret klasoù nevez, da reiñ lañs d'an hentennoù. Evidomp-ni eo an dra pouesusañ d'ober er bloavezhioù o tont. Pa vo staliet mat an hentennoù-se e vo moien deomp kenderc'hel gant digoradurioù nevez.

C'hoant m'eump sikourat an ATSEMed da gaout stummadur e brezhoneg ivez. Hiziv an deiz e vez kinniget dezhe ober ur stummadur un devezh ar sizhun. An dra-se n'eo ket trawalc'h. Fellout a ra deomp sikourat anezhe da gaout ur stummadur 6 miz, keit ma vijent gouest da labourat e brezhoneg.

E keñver ar mareoù « tro-dro ar skol » (diwallerezh, kantinenn) e soñj deomp hag ez eus tud yaouank a vije kontent da vezañ buhezourien hag a zo gouest da gaozeal brezhoneg: ret e vije lakaat anezhe da labourat 'barzh skolioù divyezhek, gant ar skolidi divyezhek. Buhezourien titlet a vije ret stummañ ivez ma fell dezhe deskiñ brezhoneg.

2. Skoazell a reoc'h evit arc'hantaouiñ krouidigezh magourioù ha/pe lec'hioù degemer all evit bugaligoù e brezhoneg ?

Souetiñ a reomp sikourat ar magourioù publik. Ret eo reiñ plas d'ar brezhoneg enne en ur stummañ ar re o deus c'hoant hag a zo o labourat er magourioù, pe o lakaat an holl da anavezout lec'hioù ma vez komzet brezhoneg gant ar skoazellerezed-vamm. Ret eo lakaat war well ivez ar skoazellerezed-vamm a zo divyezhek du-hont ivez.

3. Prest oc'h da genderc'hel da skoazell skolioù DIWAN ar gumun a-fed kellidañ ha da dalañ ur skodennskol kevatal ? Pe da reiñ ar skodennskol da vugale ho kumun a ya d'un hentenn divyezhek pe dre soubidigezh en ur gumun all ?

Mont a refomp war heul ar pezh a zo hiziv an deiz war an dachenn-mañ.

4. Prest oc'h da ginnig 1 eurvezh brezhoneg d'an holl skolidi ha skoliadezed brestat (purchaser eo SKED eus an doare-mañ a ra berzh met re nebeut a glasoù hiziv an devezh) ?

Mont a refomp war-raog gant ar pezh a zo hiziv an deiz. Ret e kenderc'hel al labour a vez graet dija. Brav e vije deomp kreskiñ niver a vugale o tisolojiñ ar yezh er skolioù publik e Brest. Brav 'vije deomp reiñ plas da yezhoù all komzet e Brest ivez, gant sikour ar sevenadurioù a zo e Brest.

IV) Ar brezhoneg e buhez an Dinaz

1. Ma z'oc'h dilennet, hag-eñ e vo savet ur post a zilennad daveat ha dileuriet evit ar brezhoneg, ken evit kêr, ken evit ar veurgêr ? Ur c'hefridiad gouestlet a-bezh d'an danvez-se ? Daoust hag e vo roet d'ar politikerezh a-fet yezh ur raksteuñv a-ziforc'h hag a-vent gant an daeoù hag an ezhommoù ? Peseurt sammad ? (erbedet : 1€/bloaz da nebeutañ dre annezad)

Ma 'z omp dilennet, 'sûr e vefomp aketus kenañ ouzh plas ar brezhoneg e keñver an deskadurezh Stad ha sevenadurel. Diwallet e vo a dost ouzh ar brezhoneg er vuhez pemdeziek.

2. Hag a-du oc'h evit ensaviñ ur c'hengor ez-dinazel/bodad kuzuliañ hag eveshaat engouestladennoù karta "Ya d'ar brezhoneg" hag en em vodfe div wezh bep bloaz.

Ur soñj vat e vije labourat asambles evit mont war raog gant hon palioù.

3. Hag a-du ez oc'h da niveriñ pet gwazour-ez divyezhek a zo er strollegezh ha talvoudekaat, mar fell dezho, o barregezh a-fet yezh ? Pe da vare ?

Tud 'zo a gomz brezhoneg pe yezhoù all hiziv an deiz dija : a-du 'omp evit kregiñ bremañ-diouzhtu gant a re a felle dezhe kaout ur skritell divyezhek da skouer evit ma vije posubl eskemm e brezhoneg pe yezhoù all war an dachenn.

E keñver ar buhezourien a zo o labourat er skolioù, e soñj deomp e vije ret d'ar brezhonegerien a blijfe dezhe

labourat 'barzh skolioù divyezhek skrivañ o live yezh war o c'houlennoù post.

4. Ha prest oc'h da drebadekaat ha kreñvaat ar c'hinnigoù prantadoù-stummañ d'ar brezhoneg evit ar wazourien-kêr ? Penaos ?

Kroget e vo gant an dud a zo o labourat gant ar vugale er skolioù ha magourioù evel hon eus krivet uheloc'h. Soñjal a ra deomp eo ret kaout ur stummadur hir evit dont a-benn da labourat e brezhoneg. Setu perak e vo lakaet anezhe d'en em stummañ e brezhoneg pad stajoù hir. Da skouer, e vo posubl kaout div ATSEM a fell dezhe mont da zeskiñ brezhoneg : lakaet e vo unan da vont e penn-kentañ bloaz (Gwengolo/Genver) hag hini all 'fin ar bloaz (Genver/Gouere), mod-se e vije ret enlerc'hiañ ur post leun war ar bloaz, en ul lakaat an elerc'hier hanter-bloaz 'barzh ar skolioù.

5. Hag a-du oc'h evit kinnig un degemer divyezhek e gwazerezhioù zo, gant koskor a-youl-vat, o staliañ ar panellerezh rekis hag hewel el lec'hioù dibabet (skritelloù, badjoù...) ?

Ya, a-du omp gant panellerezh divyezhek evit an holl re a blijo dezhe en ober (da wellet war lerc'h petra vije efedusoc'h : skritelloù, badjoù...).

6. Hag emouestlañ a rit da enskrivañ ar varregezh "brezhoneg" war vuioc'h a fichennoù-stael ? (ATSEM, Levraoueg, degemer ar c'hevredig, talvoudekaat ar glad...)?

E keñver an ATSEMed, e fell deomp stummañ ar reoù a zo war ar postoù hag a zo a youl vat. Labourat a reont abaoe bloavezhioù dija, ober a reont strivoù, met n'o deus ket bet ur gwir stummadur jamès. Kroget e vo gant al labour-se da gentañ. War-lerc'h, e keñver digoradurioù klasoù divyezhek e vije brav kaout ATSEMed divyezhek, neuze e vije brav kaout ar varregezh yezh war ar fichennoù-post.

E keñver ar micherioù all, e vije brav goulenn ar varregezh yezh pa vez ezhommoù. Gwelet e vo ar varregezh yezh evel un dra ouzhpenn pep tro, met ne fell ket deomp lakaat anezhañ da vezañ an hini pouezusañ. Fellout a ra deomp kaout tud a vicher, a zo stummet mat hag a zo barrek war ar micherioù... ma'z int gouest da gaozeal e brezhoneg e vo gwelloc'h c'hoazh.

7. Degemer a reot ar c'hentanvioù brezhonek e Marilh ar Boblañs ?

Hiziv an deiz e vez aotret an holl anvioù e ti-kêr Brest. Mont a refomp war-raog gant ar mod-d'ober-se.

8. Ha kinniget e vo ganeoc'h (evel e Roazhon) ul levrig-familh divyezhek ?

Posubl e vo deomp soñjal en-dra se, evit an holl re a felle dezhe.

9. Hag-eñ e vo staliet ganeoc'h ur skritellerezh divyezhek ouzh savadurioù ha karbedoù an Ti-Kêr, ar Veurgêr hag ar gwazerezhioù stag (Dourioù ar C'huzh-Heol h.a.) ?

An abretañ ar gwellañ... met n'omp ket evit lâz deoc'h pegoulz. Bep tro ma vo ret nevezaat an traoù e vo graet, ma z'eus moien d'ober a-raog, e vo klasket en ober.

10. E-giz kalzig kêrioù pe gumuniezhioù-kêr, hag emaoch a-du evit divyezhekaat logoioù Brest hag ar Veurgêr ?

Ya... evit hini Brest, ne vo ket re ziaes ! E keñver ar Veurgêr e vo gwelet asambles gant reoù a vo e kuzul Veurgêr ivez.

11. N'eo ket bet divyezhekaet c'hoazh load Brest.fr war ar rouedad, paneve un nebeut pajennadoù sonn...
Ur wech en Ti-Kêr, ha graet e vo ganeoc'h ?

Klask a reomp ober hiziv an deiz dija en ur skrivañ hon respont e brezhoneg deoc'h. Skrivet hon eus un trakt e brezhoneg penn-da-benn <http://brestinsoumise.fr/dibab-ar-bobl/> hag e glaskfomp mont war-raog gant an dra-se. Al lec'hienn brest.fr a vo tapet en-dro evit ma vije efedusoc'h. Krouet e vo plas ivez evit holl obererienn hon kêr, ma vije posubl dezhe reiñ o soñj (e brezhoneg ma fell deoc'h evel just!). Ma 'z oc'h intereset evit reiñ sikour deomp da dreiñ, e vefec'h degemeret.

12. Daoust hag e c'helloc'h degemer ur garta c'hrafek divyezhek o talvezout d'an holl dielloù ha teulioù embannet (skritelloù, liesplegoù, furmskridoù...) ha kreñvaat plas ar brezhoneg er gelaouenn "Sillages",

gant ur pennad reoliek e brezhoneg da skouer (emañ Sked o skridaozañ ur pennadig bep tro evit ar mare)
?

Ma 'z oc'h prest evit sikourat ac'hanomp en ur skrivañ pennadoù e brezhoneg e vefec'h degemeret mat. E keñver an holl dielloù, ma 'z oc'h prest da sikourat ac'hanomp e vo posubl mont war wellaat ivez.

13. Hag-eñ emaoe'h o vont da ziorren divyezhegezh ar furmskridoù paneveken ar re a dalv da c'houlenn skoaziadennoù ?

E keñver divyezhegezh ar furmskridoù e soñjomp hag e vije brav en ober evit un nebeut yezhoù komzet e Brest... neuze e vije posubl en ober e brezhoneg ivez.

14. Penaos emaoe'h e soñj da ziorren bezañs ar brezhoneg en darvoudoù liesseurt (sevenadurel, sportel..) Prest 'omp evit kaout o soñj war ar sujed-mañ.

15. Hag-eñ oc'h gouest, c'hwi pe unan bennak eus ho roll, da zistagañ ur bommig e brezhoneg pe da gregiñ ho prezegenn gant ur gerig er yezh-se ? En ober a c'hellfec'h e-pad ar c'houlzad-mañ ? Ha degemer hor skoazell mar karit ? Hag ur wezh dilennet ?

... war ar seblant !